

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

วิศวะ ผลทอง

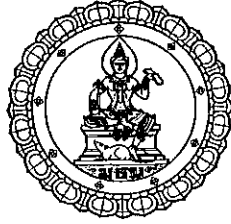
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2562

**Academic Leadership in the 21st Century of Secondary School
Administrators Under the Office of Secondary Educational Service
Area 1**

Wisava Polkong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University
2019**

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

เสนอโดย นายวิษวะ ผลทอง

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ลงชื่อ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ เนาวบุตร)

ลงชื่อ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์กัญญา โฉมโกศล)

วันที่ ...18... เดือน ...พฤษภาคม... พ.ศ. ...2562.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
ผู้เขียน	วิศวะ ผลทอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน 2) ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทาง ในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 56 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 97 คน และครูซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระหลัก 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 181 คน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ได้จากจำนวนตามตารางการกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) มีการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ส่วนด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยี มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการบริหารงานวิชาการ สามารถนำองค์กรให้มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรอบรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี นำประสบการณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการมอบหมายงานวิชาการตามความสามารถความถนัด มีความเหมาะสมกับบุคคล กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ เสียสละและมีความทุ่มเทต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21

2) ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลและโรงเรียนทั่วไป พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3) ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับผู้เรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้ทฤษฎีและหลักการบริหารในการบริหารจัดการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่อาชีพ ส่งเสริมครูให้มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานวิชาการ มีนโยบายการบูรณาการที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างมีคุณภาพ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาการและสร้างผู้นำและผู้ตามในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ

แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเชิญผู้เรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ สร้างแรงบันดาลใจในการบริหารโรงเรียนที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานวิชาการ จัดอบรมพัฒนาครูในการนำหลักสูตรไปใช้ จัดกิจกรรมการสร้างสื่อในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การใช้แพลตฟอร์มในการจัดการเรียนรู้ ศึกษาดูงานหน่วยงาน

ทางการศึกษาที่มีเครือข่ายทางด้านวิชาการที่เป็นเลิศและจัดกิจกรรมสร้างผู้นำ และ
ผู้ตามในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

Thesis Title	Academic Leadership in the 21st Century of Secondary School Administrators Under the Office of Secondary Educational Service Area 1
Author	Wisava Polkong
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Kla Tongkow
Department	Education Management
Academic Year	2562

ABSTRACT

The objective of this research is to 1) study and compare the use of Academic Leadership in the 21st century of secondary school administrators under the Office of Secondary Educational Service Area 1 academic year 2001 classified by school size, location and project participation of the school 2.) Study the suggestions and development with regarding Academic Leadership in the 21st century of school administrators.

The sample are administrators and teachers of school under the Office of Secondary Educational Service Area 1 from 56 secondary schools, 97 school administrators and teachers who are the Head of Learning Area of 5 groups in 181 persons, under the Office of Secondary Educational Service Areas, Area 1 the obtained from the number in table to determine the size of the sample number of (Krejcie and Morgani). The research instruments were questionnaires and interview forms. The statistics used in data analysis consisted of number, percentage, mean (\bar{X}) standard deviation (SD.), T-test (ANOVA) and pair comparison using (Scheffie's) method and content analysis. Data from the opened questionnaire.

The results of the research revealed

1) The academic leadership in the 21st century of the secondary school administrators under the Office of Secondary Educational Service Area 1, in overall and in each aspect, were at a high level. By the aspects income of curriculum implementation to achieve integration with the highest mean. Next on is the creation of learning networks. For performance of achievement aim at has the lowest average, which as at a very high level.

The result of the interview with the school Administrators and Head of Learning Area. Found that the concepts are of academic leadership in the 21st century of secondary school administrators school Administrators must have Critical thinking skills, Communication and Technology Have vision, knowledge and ability. Have academic management skills. Able to lead the organization in unity to works, be a good role model, knowledgeable, have good relations bring experience to your advantage. Assignments academic according to aptitude. Suitable for individuals who think, act, dare to lead, sacrifice and dedicated to academic leadership in the 21st century.

2) The comparison of using academic leadership in the 21st century of secondary school administrators Under the Office of Secondary Educational Service Area 1 by location. Found that the statistical significance was at the level of .01 which is based on the assumption. The result of comparison of academic leadership in the 21st century of secondary school administrators Under the Office of Secondary Education Service Area 1, classified by participation in International standard school and General schools. Found that it was not different that did not conform to the hypothesis.

3) The suggestion is that the school administrators should develop the learning achievement with the students. Parent's network, local communities and those involved use management theories and principles in Educational Administration focus on developing learners into careers. Encourage teachers to create quality online learning media, build academic learning networks, and create leaders and followers in creating academic networks.

The Development ways are that the school administrators must invite the students. Parent's network, local communities and relevant to participate learning in academic exchange activities. Create inspiration school management way according with the 21st century . Creation the Organization of culture of academic practice. Training in teachers to bring the curriculum to create media activities to learn online learning. Use the platform to manage learning. Study on the Academic Education that is excellent in academic and create activities for build leaders and followers to create academic networks both of inside and outside the school.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อชี้แนะและความช่วยเหลือจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดีผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยงค์ เนาวบุตร และอาจารย์ ดร. เฉลิมชัย มนุเสวต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและตรวจแก้ไขในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในวิทยาลัยครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมาขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดา สิริขันธ์ศรี อาจารย์ ดร. เฉลิมชัย มนุเสวต อาจารย์ ดร. วาสนา วิสฤตภา คร. วรณดี นาคสุขปานและ ดร. สนั่น บุญเลิศ ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามในการวิจัยขอขอบพระคุณ นายนิพนธ์ ก้องเวหา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้คำแนะนำในหลาย ๆ ด้านจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลครบถ้วน

คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดาผู้มีคุณอันเป็นที่เคารพยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสทาวิชาความรู้ตลอดจนทุกๆ ท่านที่ให้กำลังใจช่วยเหลือจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

วิศวะ ผลทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑๐
สารบัญภาพ.....	๑๑
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 คำถามการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	10
2.2 แนวคิดและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา.....	12
2.4 บริบทโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	28
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	35
3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	38
3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร โรงเรียนและครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	43
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	44
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.....	50
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำ ทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	57
ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	61
5. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	64
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	64
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	68
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	78
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	30
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน.....	43
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน.....	44
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	45
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ.....	46
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ จำแนกเป็นรายข้อ.....	47
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรจำแนกเป็นรายข้อ.....	48
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	49
4.8 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง.....	50

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	51
4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	52
4.11 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	53
4.12 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	54
4.13 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	54
4.14 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	55
4.15 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน.....	56
4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1.....	57

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ช่วยในการเรียนการสอน ดังนั้น ทักษะด้าน ICT จึงมีความสำคัญมากสำหรับครูที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคดิจิทัล รวมถึงประโยชน์จากเทคโนโลยีในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียน เช่น ระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดภารกิจและพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบ DLIT และ DLTV ทำให้ครูไม่ต้องทิ้งชั้นเรียนเพื่อเข้าระบบการอบรม ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง โดยการขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาจะต้องอาศัยความร่วมมือพลังจากบุคคลทุกฝ่าย จำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาและจุดเน้นที่ควรพัฒนาให้อยู่ที่คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาถือเป็นกลไกหลักสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงาน (การุณ สกุลประดิษฐ์, 2559) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นองค์กรที่จะนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ ซึ่งแนวนโยบายนี้จะสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ต้องอาศัยทักษะภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 ในการนำพาสถานศึกษาของตนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายนั้น

จากการศึกษาวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อศึกษาภาพการจัดการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี พบบทสรุปที่น่าสนใจว่า สังคมโลกในอนาคตจะส่งผลต่อสังคมไทยเป็น 3 ลักษณะคือ สังคมแข่งขันที่ใช้ความรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาและแข่งขันเป็นสังคมในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ สังคมมนุษย์ชน ซึ่งจะได้รับความสำคัญมากขึ้นในสังคมไทยจากการบังคับใช้กฎหมายที่มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้นและสังคมพอเพียง จากสภาวะการแข่งขันและวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่จะต่อเนื่องในอนาคต ทำให้สังคมไทยต้องหันไปให้ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พินสุดา สิริธรรังศรี, 2555, น. 15-18)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดนแม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวระดับชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จะมีมาแล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ด้วยการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการประชุมทางวิชาการ บทความข้อเขียนเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทักษะขั้นสูงซึ่งกำลังกลายเป็นแนวโน้มสำคัญของโลก แต่การเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าวขาดความต่อเนื่องอย่างจริงจังของทุกฝ่าย การไม่มีเจ้าภาพองค์กรที่เป็นหลักในการประสานงานและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน การอยู่นิ่งเฉย การทำแบบเดิม ๆ ตามที่เคยชิน การรอรับนโยบายจากเบื้องบนแต่ฝ่ายเดียว ขณะที่การเมืองการปกครองไม่มีเสถียรภาพส่วนสร้างความเสียหายต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ ส่งผลให้ประเทศชาติขาดศักยภาพในการแข่งขันและเสียผลประโยชน์ การเริ่มต้นในวันนี้อาจเข้าไปนืดแต่ยังไม่สายเกินไปที่จะลงมือทำ โดยผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กรจะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้างคุณภาพสำหรับอนาคตบนพื้นฐานของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555, น. 38-40) การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จะต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีอยู่ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่มีตำแหน่งขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการ ต่างกัน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

1.3 คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เป็นอย่างไร
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่มีตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนการเข้าร่วมโครงการต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างกันหรือไม่
3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นอย่างไร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

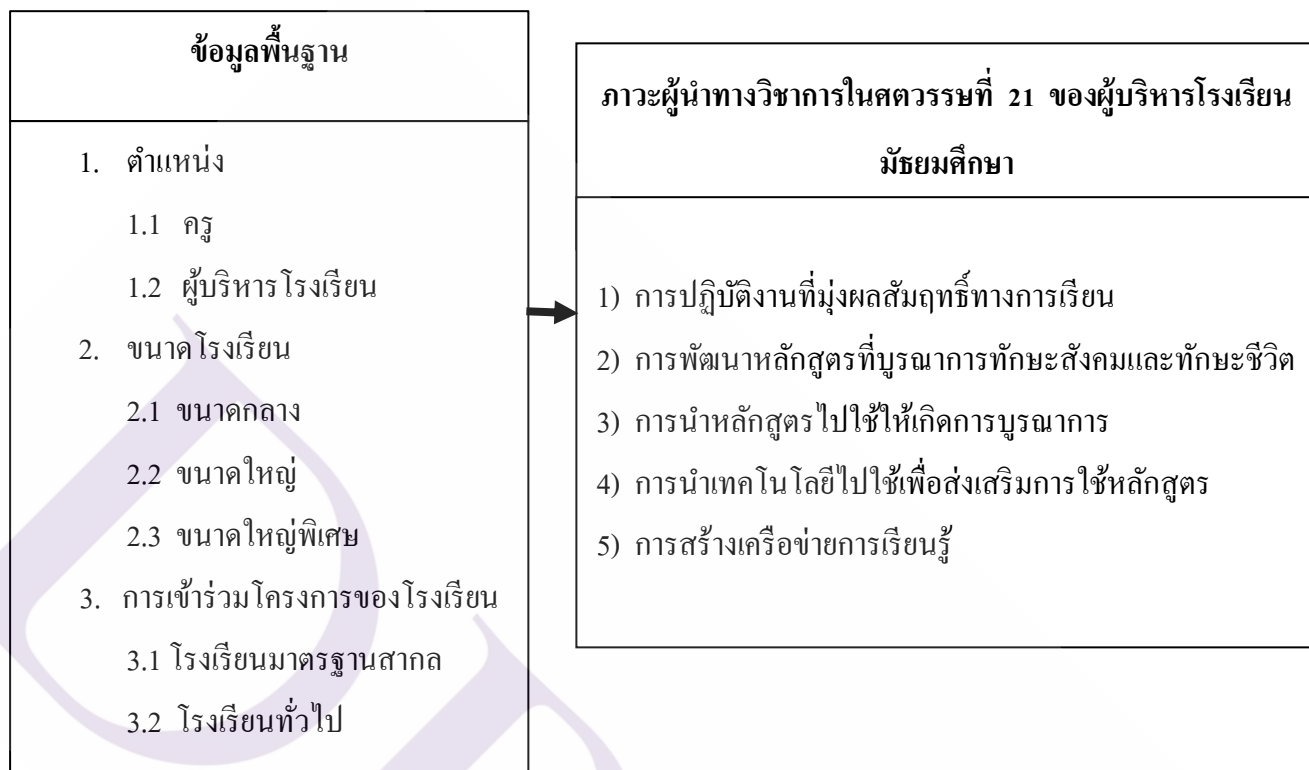
1. ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลกับโรงเรียนทั่วไปมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างกัน

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามประเด็นของ The Wallace Foundation (2012), Grossman (2011) ศิริดา แพงไทย (2559) วิโรจน์ สารรัตนะ (2556), สมหมาย อ้าดอนกลอย (2556), DoDEA 21 (2014) และชัยนต์ เพาพาน ดังนี้ 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต
- 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ
- 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร
- 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน

1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 335 คน

2) ครู จำนวน 4,574 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีจำนวนตามตารางการกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการ ๗ กลุ่มบริหารวิชาการรวมทั้งหมด 134 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน

2) ครูคือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งหมด 335 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อลดขั้นตอนการทำงานวิชาการ เพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีการส่งเสริมครูและบุคลากรลดภารกิจอื่นที่ไม่จำเป็นและมีผลกระทบต่องานวิชาการ มีการส่งเสริมครูและบุคลากร

จัดทำรายงานการปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นปัจจุบัน มีการส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการปฏิบัติงานวิชาการ มีการสนับสนุนครูและบุคลากรใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานวิชาการ มีการติดตามการดำเนินงานวิชาการของครูและบุคลากรเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย

การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง มีการส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน มีการส่งเสริมครูและบุคลากรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาชีวิตและสังคมของผู้เรียน มีการผลักดันครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางด้าน ชีวิตและสังคมของผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน มีการอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนรู้ มีการส่งเสริมครูและบุคลากรวัดคุณลักษณะผู้เรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง มีการชี้แนะให้ครูและบุคลากรส่งเสริมผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด

การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 มีการส่งเสริมครูและบุคลากรนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ มีการชี้แนะครูและบุคลากรในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการนำหลักสูตรไปใช้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรใช้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21

การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในการจัดการเรียนรู้ มีการอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต มีการกระตุ้นครูและบุคลากรให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ มีการอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ มีการริเริ่มให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้ มีการริเริ่มให้สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 เพื่อเชื่อมโยง กลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มีการใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ กับผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายได้สม่ำเสมอ มีการใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรม การสร้างเครือข่ายทางวิชาการได้อย่างยั่งยืน

ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ได้แก่

ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพบุคคลที่ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานนั้นๆ ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

2. ครู หมายถึง หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ขนาดโรงเรียน หมายถึง สภาพทางกายภาพของโรงเรียนที่กำหนดตามจำนวนนักเรียน ทั้งหมดที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน
2. ขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวน 1,500 – 2,499 คน
3. ขนาดใหญ่พิเศษ มีนักเรียนจำนวน 2,500 ขึ้นไป

การเข้าร่วมโครงการ หมายถึง เป็นการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน ได้แก่

1. โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World – Class Standard School) หมายถึง โรงเรียนที่ต้องการยกระดับโรงเรียนชั้นนำให้มีคุณภาพเป็นโรงเรียนดีเทียบเคียงมาตรฐานสากล พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ ยกระดับการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล บริหารจัดการด้วย ระบบคุณภาพ

2. โรงเรียนทั่วไป หมายถึง โรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. ได้แนวทางให้ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทราบถึงปัญหาที่ส่งผลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. มีสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และสามารถนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1.2 หลักการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 แนวคิดและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 2.2.2 ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
 - 2.3.2 การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3.3 การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต
 - 2.3.4 การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ
 - 2.3.5 การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร
 - 2.3.6 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้
- 2.4 บริบทโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

มนต์ทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, น.33) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ว่าเป็นการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ยุกตนันท์ หวานน้ำ (2555, น.11) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการส่งเสริม ช่วยเหลือ ผลักดันการทำงานในสถานศึกษาให้ภารกิจบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2.1.2 หลักการบริหารสถานศึกษา

ประภาพรธรรม รักเลี้ยง (2556, น.68) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยการใช้กระบวนการต่างๆ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านสติปัญญาของบุคคลให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552, น.8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ณัฐรฎา พวงธรรม (2553, น.14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่างๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุดผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกและการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน

2.2 แนวคิดและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ การศึกษาทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการทางด้านวิชาการภายในและภายนอก โรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาและการหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนด้าน การวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชน มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการศึกษา

กุลฑริ พิกุลแกม (2551, น. 18) ให้ความหมายของการบริหารวิชาการว่า การบริหาร วิชาการ หมายถึง การบริหารโรงเรียนโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.2) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่าเป็นการจัด กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีคุณภาพให้เกิด ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการ สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้และทักษะความสามารถตามที่ได้กำหนดไว้ ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาของชาติและสอดคล้องกับระบอบการปกครองของประเทศใน ขณะนั้นรวมถึงการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อไป การบริหารวิชาการมีความสำคัญดังต่อไปนี้

2.2.2 ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานที่เป็น หัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

กุลฑริ พิกุลแกม (2551, น. 19) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ ช่วยให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียน

การสอน และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถือว่างานนั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2540, น.25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการไว้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน เพราะถือเป็นงานหลักในการบริหารสถานศึกษา และถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของงานวิชาการ คือ เป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของสถานศึกษาที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป และเครื่องชี้วัดความสำเร็จความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศตวรรษที่ 21 ดังนี้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

The Wallace Foundation (2012) เป็นมูลนิธิให้ทุนสนับสนุน โครงการส่งเสริมความเป็นผู้นำการศึกษาใน 28 รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา เสนอแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลควรนำไปใช้มี 5 ประการ ดังนี้

1) การสร้างวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จทางวิชาการสำหรับนักเรียน (Shaping a vision of academic success for all students) การนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจและมีส่วนร่วมของบุคลากรในการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

2) สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเพื่อการศึกษา (Creating a climate hospitable to education) ผู้บริหารต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียนและบุคคลภายนอก เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียนและกิจกรรม บรรยากาศมีความสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) การปลูกฝังภาวะผู้นำให้กับบุคคลอื่น (Cultivating leadership in others) ทั้งครูในโรงเรียนถือว่าทรัพยากรสำคัญในการบริหาร การสร้างให้ครูเป็นผู้นำทางวิชาการจะส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาไปสู่คุณภาพและมีมาตรฐานทางการศึกษา

4) การปรับปรุงการเรียนการสอน (Improving instruction) ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะมุ่งทำงานด้วยความเอาใจใส่ในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมุ่งถึงคุณภาพการสอนและให้บรรลุผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้เรียนและผู้ปกครอง

5) การบริหารจัดการกับคน ข้อมูล และกระบวนการ (Managing people, data and processes) ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทั้งครู บุคลากรและผู้เรียน รวมทั้งการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการบริหารและกระบวนการการบริหาร

Grossman (2011) กล่าวว่า เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความรับผิดชอบใหม่เหล่านี้ สมาคมโรงเรียนภาวะผู้นำระหว่างรัฐ (ISLLC) สร้างชุดมาตรฐานการพัฒนาสำหรับผู้บริหารโดยกลุ่มองค์กรที่เป็นผู้นำการศึกษาแห่งชาติได้แก่ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งชาติ และสภาหัวหน้าเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐ ได้พัฒนาชุดมาตรฐานการพัฒนาผู้บริหารซึ่งได้นำมาใช้ในการพัฒนาในปี 2008 มีแนวทางที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบตามบทบาท ดังนี้

- 1) ผู้นำในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- 2) ผู้นำในการออกแบบหลักสูตร การใช้หลักสูตร การวัดผล และการประเมินผล
- 3) หลักความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์
- 4) ผู้นำในการบริหารสารสนเทศ การรวบรวมข้อมูล และกลยุทธ์การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) วิธีสร้างแรงบันดาลใจบุคคลด้วยวิสัยทัศน์ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

DoDEA 21 (2014) ได้นำเสนอเครื่องมือการประเมินเรื่อง Instructional Leadership: Self Assessment and Reflection Continuum เป็นเครื่องมือประเมินความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การกำหนดตัวชี้วัดด้านสมรรถนะและความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 มีบทบาท 4 ด้านหลักดังนี้

1) ผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้มีการกำกับดูแลด้านการบูรณาการการเรียนการสอนต่อการประยุกต์นวัตกรรมใหม่ๆมาใช้และการประเมินผลได้แก่ การให้คำแนะนำแนวคิดใหม่ๆสำหรับครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องเรียนที่มีประสิทธิผล การสนับสนุนให้การเรียนการสอนสอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก โรงเรียน

2) มีการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและใช้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

3) ให้โอกาสแก่ครูได้พิจารณาไตร่ตรองกำหนดจุดมุ่งหมายและการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงแล้วสามารถนำมาเป็นโอกาสได้แก่ ให้

ครู กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลและให้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้อย่างมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

4) ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อของชุมชน ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการสอนและการเรียนรู้ด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือยึดหยุ่นภายในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ควรเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ด้านโลกมากขึ้นและออกแบบทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มโอกาสการพัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิตและทักษะทางอาชีพและเตรียมผู้เรียนสำหรับการทำงานในอนาคต

ชัยยนต์ เพาพาน (2555) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ประกอบด้วย ภาวะผู้นำในฐานะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย ภาวะผู้นำในฐานะผู้ประเมิน ภาวะผู้นำในการทบทวนนโยบาย ภาวะผู้นำในการการบริหารหลักสูตร และการสอน ภาวะผู้นำในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำในการสร้างบรรยากาศ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ ภาวะผู้นำในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร ภาวะผู้นำในการประชาสัมพันธ์ ภาวะผู้นำในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และภาวะผู้นำในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ศศิธดา แพงไทย (2559) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงเป็นภาวะที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยม ปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาองค์กรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการใหม่ให้เกิดขึ้นในองค์กร ขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ๆ พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยี และการบูรณาการทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมรมศิษย์เก่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน ในท้องถิ่น สถานประกอบการที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

โรจน์ สารรัตนะ (2556, น.70-75) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน
- 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
- 3) ดำรงและสนับสนุนการใช้ ICT และ e - learning
- 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้
- 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ
- 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ

สมหมาย อ่ำคอนกลอย (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีจึงเป็นภาระที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร และนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ สนใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคม และทักษะชีวิต การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

1) แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

Stogdill (1974, น.411) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือความริเริ่มและสร้างไว้ซึ่งโครงสร้างของความคาดหวังและความสัมพันธ์ ระหว่างกันของสมาชิกของกลุ่ม

McFarland (1979, น.303) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือความสามารถที่จะชี้แนะ สั่งการหรือ อำนวยการ หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ของผู้อื่นเพื่อให้มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้

Schwartz (1980, น.491) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือศิลปะในการชี้แนะลูกน้องหรือผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ

Mitchell and Larson, Jr. (1987, น.435) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้อิทธิพลต่อกลุ่มเพื่อให้บรรลุความต้องการของกลุ่มหรือจุดมุ่งหมายขององค์การ

Koontz and Wehrich (1988, น.437) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องของศิลปะของการใช้อิทธิพลหรือกระบวนการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้เขามีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของกลุ่ม

Robbins (1989, น.302) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้

Stoner and Freeman (1989, น.459) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการของการชี้แนะและอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกของกลุ่ม

พยอม วงศ์สารศรี (2534, น.196) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลหนึ่ง (ผู้นำ) ใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้แนะให้ บุคคลอื่น (ผู้ตาม) มีความกระตือรือร้น เต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการ โดยมีเป้าหมายของ องค์การเป็นจุดหมายปลายทาง

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือ กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือมากกว่า พยายามใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้แนะ ผลักดัน ให้บุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น มีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ โดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย

2) แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

McEwans (1998) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) เป็นภาวะที่ผู้นำ โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียน อาศัยความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการสอน และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นพลังขับเคลื่อนทางการศึกษา ผู้นำเช่นนี้เรียกว่า ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำทางวิชาการต้องมีความสามารถในการสื่อสารและแสดงให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นว่าอะไรสำคัญและมีคุณค่าในโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนต้องเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นแรงขับเคลื่อน และผู้นำทางวิชาการต้องมีทักษะในการสอนจริงในวัฒนธรรมที่นิยามเฉพาะว่า ทั้งหมดของโรงเรียนคืออะไร มิติทางการศึกษา ทางสัญลักษณ์และทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องสำคัญต่อภาวะผู้นำในโรงเรียน

ประสิทธิ์ เจียวศรีและคณะ (2548) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตาม จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

Southworth (2002) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) หมายถึง ความใส่ใจอย่างมากของผู้นำต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อ ความก้าวหน้าของนักเรียน ซึ่งกล่าวได้เป็นสองนัย นัยที่หนึ่งคือชนิดที่แคบ หมายถึงมุ่งเน้นที่ พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนและนัยที่สองคือชนิดที่กว้าง หมายถึง ใ้ใจกับสภาพอื่นๆ ขององค์การ เช่น วัฒนธรรมของโรงเรียน ซึ่งผู้นำเชื่อว่ามื่อทธิพลต่อ พฤติกรรมของครู

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ การปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อนำให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้ง การสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3) ทฤษฎีภาวะผู้นำ

สมศักดิ์ รักร้อย (2552, น. 21-26) กล่าวว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำได้มีการศึกษาวิจัย กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 4 ทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีภาวะผู้นำตามคุณลักษณะ (Trait Leadership Theories)
2. ทฤษฎีภาวะผู้นำพฤติกรรมนิยม (Behavioral Leadership Theories)
3. ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ (Situation Leadership Theories or Contingency Leadership Theories)
4. ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพและแลกเปลี่ยน (Transformation and Transactional Leadership Theories)

พิบูล ทิปะปาล (2550, น. 236) กล่าวว่า ทฤษฎีภาวะผู้นำ สามารถแยกออกได้เป็น 3 แนวทาง คือ การศึกษาตามคุณลักษณะที่เป็นสิ่งแสดงของผู้นำ การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำ และการศึกษาปัจจัยสถานการณ์ที่มีผลต่อความเป็นผู้นำ ซึ่งแนวทางทั้งสามแยกออกเป็น 3 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีคุณลักษณะ ทฤษฎีพฤติกรรมและทฤษฎีเชิงสถานการณ์

ทฤษฎีคุณลักษณะ เชื่อว่า ภาวะความเป็นผู้นำขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและความสามารถ ของคน ซึ่งมีลักษณะโดดเด่นเป็นพิเศษเฉพาะบางอย่างที่จะไม่พบในตัวบุคคลที่ไม่ใช่ผู้นำ เช่น มีความทะเยอทะยานและมีพลัง มีความซื่อสัตย์และยึดหลักคุณธรรม มีความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น

มีความเชื่อในตัวตน มีความสามารถด้านสติปัญญาที่ฉลาด มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำ มีความอดทน ต่อภาวะความเครียดและมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

ทฤษฎีพฤติกรรม เชื่อว่า แบบพฤติกรรมบางอย่างโดยเฉพาะทำให้ผู้นำแตกต่าง จากผู้ไม่เป็นผู้นำ มีผู้ศึกษาเรื่องนี้กันมากและที่ได้การยอมรับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของภาวะผู้นำ สมัยใหม่ มี 3 ทฤษฎี คือ การศึกษาของเลวิน ได้กำหนดพฤติกรรมของผู้นำออกเป็น 3 รูปแบบ คือ ผู้นำแบบเผด็จการ ผู้นำแบบประชาธิปไตยและผู้นำแบบเสรีนิยม การศึกษาของมหาวิทยาลัย โอไฮโอได้จำแนกพฤติกรรมผู้นำออกเป็น 2 แบบ คือ ผู้นำเน้นโครงสร้างการทำงานหรือมุ่งงาน และมุ่งเน้นความเห็นใจผู้อื่น หรือมุ่งคน และแบ่งลักษณะออกเป็น 4 รูปแบบ

ทฤษฎีเชิงสถานการณ์ เชื่อว่า แบบสไตล์ของภาวะผู้นำจะต้องสอดคล้องเหมาะสมกับ สถานการณ์ด้วย ซึ่งมี 2 ทฤษฎี คือทฤษฎีสถานการณ์ของฟิลด์เลอร์และทฤษฎีแนวทางผู้เป่าหมาย

Reddin (1970) กล่าวว่า ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบ 3D ได้แก่ 1) มิติมุ่งงาน (Task-oriented dimension) การให้ความสำคัญกับความสำเร็จของงาน 2) การมุ่งคน (People-oriented dimension) หมายถึง การให้ความสำคัญกับคนหรือผู้ใต้บังคับบัญชา 3) มิติประสิทธิผล (Effectiveness dimension) หมายถึง การให้ความสำคัญเรื่องความสำเร็จตาม เป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังได้กำหนดลักษณะของภาวะผู้นำออกเป็น 8 แบบ คือ ภาวะผู้นำ ที่มีประสิทธิภาพ 4 แบบ และภาวะผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพ 4 แบบ 1) แบบภาวะผู้นำที่ไม่มี ประสิทธิภาพ 4 แบบ คือ แบบผู้หนีงาน (Deserter) ผู้นำแบบนี้ไม่ต้องสู้เพื่อความสำเร็จของงาน และขาดความสนใจที่จะทำงานเพื่อให้เกิดผลดี ผู้นำแบบนี้จึงถือว่าผู้นำที่เลวที่สุด แบบนักบุญ (Missionary) ผู้นำแบบนี้เป็นผู้มีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น ไม่กล้าตำหนิติเตียนใคร เพราะกลัวผู้อื่นจะ เสียกำลังใจ ผู้นำแบบนี้ถือว่าทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามผลกรรม เป็นผู้นำที่ไม่คำนึงถึง ผลกรรมมากนัก เพียงแต่ขอให้บรรยากาศในการทำงานอบอุ่นและมีความเป็นกันเอง แบบเผด็จการ (Autocrat) ผู้นำแบบนี้ชอบใช้อำนาจในการบงการ โดยถือว่างานของเขาคือทำให้ผู้อื่นกลัวและรีบ ทำตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด ดังนั้นผู้นำแบบนี้จึงไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงาน แบบ ประนีประนอม (Compromiser) ผู้นำแบบนี้ถือว่าการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงาน เป็นสิ่งสำคัญ ขาดการตัดสินใจเด็ดขาดในการระงับข้อพิพาท ดังนั้นผู้นำจึงใช้วิธีการ ประนีประนอมเป็นการชั่วคราว ผลงานเป็นเรื่องของความฝัน ซึ่งมีลักษณะของการเป็นผู้นำน้อย

แบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 4 แบบ คือ

1) แบบเจ้าระเบียบ (Bureaucrat) ผู้นำแบบนี้จะบริหารงานโดยยึดกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด การละเมิดกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือแบบแผนต่างๆจะกระทำมิได้ หากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ ผู้นำแบบนี้มักจะไม่สนใจกับประสิทธิผลของงานหรือความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานหรือผู้มารับบริการมากนัก

2) แบบนักพัฒนา (Developer) ผู้นำแบบนี้สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ดีมีความไว้วางใจต่อผู้ร่วมงาน ผู้นำจะเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างสามารถแก้ไขได้ดีขึ้นได้ แต่ต้องค่อยเป็นค่อยไปบางครั้งผู้นำอาจจะถูกมองว่าขาดความเด็ดขาดในการตัดสินใจหาตัดปัญหาต่างๆ เพราะผู้นำเชื่อว่าทุกคนสามารถปกครองและควบคุมตนเองได้

3) แบบเผด็จการที่มีพระคุณ (Benevolent autocrat) ผู้นำแบบนี้มีหลักการทำงานที่แน่นอน มีความชำนาญในการสั่งงานโยไม่ทำให้ผู้อื่นจุ่นเคืองใจ มีลักษณะเผด็จการอย่างนุ่มนวล ผู้นำแบบนี้มีความทะเยอทะยานและรอบรู้ความเป็นไปในสังคมเป็นอย่างดี

4) แบบนักบริหาร (Executive) ผู้นำแบบนี้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการใช้ความสามารถของผู้อื่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการให้กำลังใจเพื่อให้ทุกคนใช้ความคิดและเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนงาน มีการปรึกษาหารือกัน ผู้นำแบบนี้จึงถือว่าเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง

อริสโตเติล นักปราชญ์ชาวกรีกเชื่อว่า ความเป็นภาวะผู้นำของบุคคลเริ่มตั้งแต่กำเนิด จึงเกิดเป็นทฤษฎี The Great Man Theory of Leadership โดยมุ่งเน้นการศึกษาทางกาย และทางจิตของผู้นำ เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงภาวะความเป็นผู้นำ โดยจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ลักษณะทางด้านร่างกาย หมายถึง รูปร่าง ความสง่า น้ำหนัก แววดา ซึ่งจะพบว่าลักษณะดังกล่าวมักจะปรากฏให้เห็นในผู้นำที่ประสบผลสำเร็จ

2) ลักษณะทางด้านสติปัญญา หมายถึง ความฉลาด ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งจะพบว่า สติปัญญามีความสัมพันธ์กับความเป็นภาวะผู้นำจึงให้การยกย่อง และยอมรับผู้มีลักษณะทางด้านปัญญาสูงกว่าบุคคลอื่นในกลุ่มผู้นำ

3) ลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว ความมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าสังคม การเข้าใจและยอมรับผู้อื่น นิสัยและความประพฤติดี รวมทั้งความมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ซึ่งพบว่าคุณลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นในตัวผู้นำมากกว่าบุคคลอื่น ๆ โดยทั่วไป

สรุปได้ว่า ทฤษฎีภาวะผู้นำ คือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหลายทฤษฎี ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีภาวะผู้นำตามคุณลักษณะ ทฤษฎีภาวะผู้นำพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์

2.3.2 การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายซึ่งการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งกำหนดว่าภาครัฐจะต้องเปลี่ยนแนวทางการบริหารไปสู่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management) โดยยึดประชาชนเป็นเป้าหมายหลัก ในการทำงานมีการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนดโดยใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานออกมาให้เป็นรูปธรรมซึ่งการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ แตกต่างจากการบริหารแบบเก่าที่มุ่งเน้นด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการทำงาน (Process) และผลผลิต (Output) (ขงยุทธ ทรัพย์เจริญ, 2555 : 5) เป็นหลัก

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 บัญญัติว่า การบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนให้เกิดผล สัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ความมีประสิทธิภาพขององค์กร ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจ และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจ การตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมี ผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ด้วยเหตุนี้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Resultbased Management : RBM) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหาร ราชการแผ่นดินตามหลัก การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) ซึ่งเป็นการ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ของผู้บริหาร โดยมองไปที่การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานใหม่ให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นที่ตั้งด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นสำคัญ

ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล (2554, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่า หัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ที่องค์กรจะต้องมีการจัดระบบการตรวจวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators : KPIs) และระบบการรายงานผลการดำเนินงานสำหรับใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ กำกับ ติดตามระบบงาน

สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง มีการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน มีการลดภารกิจที่ไม่จำเป็น มีการรายงานตรวจวัดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน มีระบบรายงานการปฏิบัติงาน มีเครื่องมือในการตรวจสอบ มีการติดตามระบบงาน

2.3.3 การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต

ทักษิณา เครือหงส์ (2550) กล่าวว่า รูปแบบหลักสูตรบูรณาการและแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของกลุ่มมนุษยนิยม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผล โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ให้โอกาสผู้เรียน ได้มีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการแก้ปัญหาพัฒนาบุคคลตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้ คำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ โดยมีผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถวัดคุณลักษณะ ผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2544, น. 5) กล่าวว่า การนำหลักสูตรแบบบูรณาการไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จะมีประโยชน์หลายประการ สรุปได้ดังนี้

1) ผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด รวมทั้งผู้เรียน สามารถแบ่งปันและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นการขยายความรู้ของตนเองให้กว้างขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและร่วมมือในการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้การรวมกลุ่มกันเรียนรู้ของผู้เรียนจะพัฒนาความร่วมมือร่วมใจกันออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

2) ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนในการเรียนรู้โดยสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย บทบาทของผู้สอนจะเป็นผู้จัดสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนแบบบูรณาการที่เริ่มต้นศึกษาจากเรื่องใกล้ตัว ไปสู่เรื่องที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนตามวุฒิภาวะของผู้เรียน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม

3) การประเมินผลเป็นไปในสภาพจริง มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

4) การสร้างให้คนเป็นมนุษย์ที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ คิดเป็น ทำเป็นและอยู่ร่วมกันเป็น การคิดเป็น คือ คิด กว้าง ลึก ยาว ไกล ทำให้เกิดปัญญา การทำเป็น ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ดีหลายประการ เช่น ขอบันทึก มีทักษะในการสื่อสาร การเผชิญสถานการณ์การจัดการและสร้างงาน เป็นต้น และการอยู่ร่วมกันเป็น คือ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นคนของเพื่อน

มนุษย์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ รักความยุติธรรม การเห็นแก่ส่วนรวมสามารถรวมตัวร่วมคิดร่วมทำ และสร้างความเป็นชุมชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต หมายถึง มีการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ มีการให้โอกาสผู้เรียนได้มีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการแก้ปัญหา มีการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้ มีการคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการเรียนรู้ สามารถวัดคุณลักษณะผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง มีการส่งเสริมผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด

2.3.4 การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ

วารุณี คงมันกลาง (2555) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ความสามารถและความต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา (Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

สังัด อุทรานันท์ (2532, น. 263-271) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้มีงานหลัก 3 ประการ คือ 1) งานบริหารและบริการหลักสูตร จะเกี่ยวข้องกับ งานเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริหารและบริการวัสดุหลักสูตร การบริการหลักสูตรภายในโรงเรียน 2) งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรประกอบด้วย การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตรและการตั้งศูนย์บริการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ หมายถึง มีการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ มีการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มีการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

2.3.5 การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร

Ananthiya (2016) กล่าวว่า การใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ในปัจจุบันแตกต่างจากเดิมไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีโอกาส มีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างองค์ความรู้ สร้างทักษะด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็น ผู้ให้คำแนะนำ นอกจากนี้ทั้งครูและศิษย์สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้ การจัดการเรียนที่โรงเรียนดำเนินการได้ในขณะนี้

1) การสอนโดยใช้สื่อ CAI ช่วยสอนให้เกิดการเรียนรู้ตามความสนใจ เช่น วิชา คณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคม หรือ สปช. วิชาภาษาอังกฤษ

2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต จาก E-book จาก E-Library

3) ส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีในการเรียนและการค้นคว้าหาความรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียน ได้เล่นเกมการศึกษา (Education Games) ที่ผ่านการวิเคราะห์ของครู ผู้รับผิดชอบว่าไม่เป็นพิษภัยต่อผู้เล่น และเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดีให้กับเด็ก

4) ใช้แผนการสอนแบบ ICT บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ

5) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้

6) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้

7) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน และภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น

8) พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน

กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างประเทศที่มีความพร้อมทาง ICT กับประเทศที่ขาดแคลนที่เรียกว่า Digital Divide ในขณะเดียวกันประเทศทั่วโลกต่างมุ่งสร้างสังคมใหม่ให้เป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Society) จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างสังคมที่สมบูรณ์ด้วยความรู้กับสังคมที่ด้อยความรู้ ที่เรียกว่า Knowledge Divide

ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา เราเร่งพัฒนาการศึกษาให้การศึกษาไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จึงเป็นเครื่องมือที่มีพละานุภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน (Access) ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียนและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ ช่วยเพิ่มความเร็วและแม่นยำในการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรักษา และการเรียกใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในงานจัด

การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน แต่การให้ความสนใจกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้อาจมีข้อจำกัดได้ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษายึดถือการมีเทคโนโลยีเป็นจุดหมายปลายทางของการศึกษา แทนที่จะยึดถือผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นจุดหมาย ปรากฏการณ์ของการหลงทางจะพบเห็นในการประชาสัมพันธ์ถึงความพร้อมทางระบบคอมพิวเตอร์ การมีเครือข่ายโยงเข้า Internet สะดวก ผู้เรียนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี และมีโอกาสใช้ได้เต็มที่ แต่ในบางสถานศึกษาผู้เรียนอาจใช้เทคโนโลยีไม่คุ้มค่า ขาดเป้าหมายในการเรียนรู้สาระสำคัญตามหลักสูตรวิชาต่าง ๆ และขาดโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนากระบวนการทางปัญญาอย่างแท้จริง

เทคโนโลยีกับการเรียนการสอน ปกติเทคโนโลยีจะเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 3 ลักษณะ คือ

1) การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี (Learning about Technology) ได้แก่เรียนรู้ระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ เรียนรู้จนสามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทำระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นสื่อสารข้อมูลทางไกลผ่าน Email และ Internet ได้ เป็นต้น

2) การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี (Learning by Technology) ได้แก่การเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ และฝึกความสามารถ ทักษะ บางประการโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAD) เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทางโทรทัศน์ที่ส่งผ่านดาวเทียม การค้นคว้าเรื่องที่สนใจผ่าน Internet เป็นต้น

3) การเรียนรู้กับเทคโนโลยี (Learning with Technology) ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยระบบการสื่อสาร 2 ทาง (interactive) กับเทคโนโลยี เช่น การฝึกทักษะภาษาด้วยโปรแกรมที่ให้ข้อมูลย้อนกลับถึงความถูกต้อง (Feedback) การฝึกการแก้ปัญหาที่สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นต้น

การเรียนรู้ในลักษณะที่ 2 และ 3 เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ที่มีคุณค่ามหาศาล ถ้าครูไม่หลงทางเสียก่อน

แนวคิดในการเพิ่มคุณค่าของเทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้

1. การใช้เทคโนโลยีพัฒนากระบวนการทางปัญญากระบวนการทางปัญญา (Intellectual Skills) คือกระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ (1) การรับรู้สิ่งเร้า (Stimulus) (2) การจำแนกสิ่งเร้าจัดกลุ่มเป็นความคิดรวบยอด (Concept) (3) การเชื่อมโยงความคิดรวบยอดเป็นกฎเกณฑ์ หลักการ (Rule) ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive) (4) การนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ใช้ด้วยวิธีนิรนัย (Deductive) (5) การสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ (Generalization) ระบบคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะสูงที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความฉลาดในกระบวนการทางปัญญานี้ โดยครูอาจจัด

ข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ในวิชาที่สอน ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ แสวงหาข้อมูล นำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นความคิดรวบยอด และใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแสดงแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) โยงเป็นกฎเกณฑ์ หลักการซึ่งผู้สอนสามารถจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกการนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์ จนสรุปเป็นองค์ความรู้อย่างมีเหตุผล บันทึกสะสมไว้เป็นคลังความรู้ของผู้เรียนต่อไป

2. การใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น เราสามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ตามหลักสูตร หากความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ หรือเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Based Learning) การเรียนรู้ลักษณะนี้จะเริ่มต้นด้วยการกำหนดประเด็นเรื่อง (Theme) ตามมาด้วยการวางแผนกำหนดข้อมูลหรือสาระที่ต้องการ ผู้สอนอาจจัดบัญชีแหล่งข้อมูล (Sources) ทั้งจากเอกสารสิ่งพิมพ์และจาก Electronic Sources เช่น ชื่อของ Web ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นคำตอบสร้างเป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วย และครูช่วยกำกับผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่ต้องการ ทั้งนี้ครูจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยชี้แนะทิศทางของการแสวงหาความรู้หรือแนะนำผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพผลการเรียนรู้ที่ควรจะเป็นการจัดปัจจัยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนรู้ ปัจจัยพื้นฐานคือการสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสมรรถนะและจำนวนเพียงพอการใช้งานของผู้เรียน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้ตลอดเวลาจะเป็นปัจจัยเบื้องต้นของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเป็นปัจจัยเพิ่มเติมคือ

1) ครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือการที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงการอิสระสนองความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2) ครูและผู้เรียนจัดทำระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลสารสนเทศ (Information Sources) เป็นตัวเสริมที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน ครูและผู้เรียนควรช่วยกันแสวงหาแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่มีเนื้อหาสาระตรงกับหลักสูตรหรือสนองความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่เป็น Software ชื่อของ Web Sites รวมถึง

การลงทุนจัดซื้อ Software จากแหล่งจำหน่าย การจ้างให้ผู้เชี่ยวชาญจัดทำ หรือจัดทำพัฒนาขึ้นมาเอง โดยครูและนักเรียน

3) สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ (Learning Resources Center) เป็นตัวชี้วัดสำคัญประการหนึ่งของศักยภาพของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ปกติมักนิยมจัดไว้เป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด จนเกิดคำศัพท์ว่าห้องสมุดเสมือน (Virtual Library) หรือ E – Library จะมีคุณประโยชน์ในการมีแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าในวิทยาการสาขาต่าง ๆ ทั้งในลักษณะสื่อสำเร็จ เช่น Softwares แถบบันทึกวีดิทัศน์ รวมถึง CD – Rom และ CAI หรือ ชื่อ Web Sites ต่าง ๆ ซึ่งควรจัดทำระบบ Catalog และดัชนี ให้สะดวกต่อการสืบค้น

4) การบริการของกรมหรือหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

กรมต้นสังกัดหรือหน่วยงานกลางด้านเทคโนโลยีควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีของสถานศึกษาด้วยการบริการด้านข้อมูลสารสนเทศ เช่น จัดทำเอกสารรายเดือนรายงาน Software ในท้องตลาด แจกชื่อ Web Sites ใหม่ ๆ พร้อมสาระเนื้อหาโดยย่อ จัดทำคลังข้อมูลความรู้ Knowledge Bank เพื่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ผ่านสื่อ Electronic หรือสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม เผยแพร่สนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นประจำ นอกจากนี้การรวบรวมผลงานของครูและนักเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Best Practices จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับครูและนักเรียนทั่วไปที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน

สรุปว่า การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร หมายถึง มีการส่งเสริมการใช้สื่อ CAI ช่วยสอนให้เกิดการเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ ICT บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน มีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีการจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

2.3.6 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง พื้นที่ที่เป็นโครงสร้างสำหรับการเรียนรู้ ที่คนสนใจเรื่องเดียวกัน มารวมตัวกัน มีพันธะ ทางสังคมที่ยึดเหนี่ยวสมาชิกไว้ร่วมกัน (Snowden, 2005) เป็นผลผลิต หรือตัวกลาง เพื่อสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สร้างปฏิสัมพันธ์ ในการทำกิจกรรมของบุคคลในองค์กร (Seufert & Bach, 1999) ในเครือข่ายจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่มาจากแต่ละหน่วยงาน ในองค์กร ที่มีความรู้แตกต่างกันไป ทำให้ภายในเครือข่ายมีความรู้ และ

ประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของเครือข่าย (Dyer & Nobeoka, 2000) โดยกลไกของเครือข่ายจะเชื่อมโยงบุคคลกับบุคคลทำให้เกิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์หลอมรวมความรู้ ผสมผสานความรู้เรื่องต่างๆ ของแต่ละบุคคลในองค์กร พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในรูปแบบของเครือข่าย หรือชุมชนนักปฏิบัติ (Community of practice) เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ (Seufert & Bach, 1999 ; Snowden, 2002)

ลักษณะของเครือข่ายมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายที่ไม่เป็นทางการที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นลักษณะการรวม ตัวของกลุ่มบุคคลในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และ เครือข่ายที่เป็นทางการ มีโครงสร้างบทบาทชัดเจน เกิดจาก การจัดตั้งขึ้นมาของกลุ่มบุคคลที่มี เป้าหมายเดียวกัน และลักษณะของเครือข่ายจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเป้าหมายของ เครือข่าย ลักษณะของความรู้ในเครือข่าย และ โครงสร้างสายงานหลักขององค์กร (Seufert & Bach, 1999) แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น เครือข่ายต่างก็มีลักษณะร่วมหรือลักษณะเฉพาะของทุกเครือข่ายที่เหมือนกันสามารถจัด กลุ่มได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (Snowden, 2005) 1) มีกระบวนการ บทบาทที่สามารถเชื่อมโยงกลุ่ม บุคคลที่มีวัตถุประสงค์ มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน 2) มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระหว่าง ผู้เชี่ยวชาญของกลุ่ม กับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อรักษาเครือข่ายให้ดำรงอยู่ ได้ยาวนาน 3) เป็นกิจกรรม ในลักษณะที่เจาะจงเฉพาะกับสภาพแวดล้อม หรือตามสถานการณ์เป็นตัวกำหนด ซึ่งกิจกรรมนั้นจะ อยู่ในรูปแบบทางการ และไม่เป็นทางการก็ได้ โดยทุกฝ่ายเล็งเห็นความสำคัญว่าต้องใช้ความเป็น เครือข่ายในการแก้ปัญหา การฝึกอบรมในรูปแบบของเครือข่ายนี้จะเข้าไปในลักษณะที่ความรู้ นั้น จะถูกถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนจากพนักงาน คู่พนักงานได้ก็ต่อเมื่อพนักงาน หรือกลุ่มพนักงาน มีความต้องการความรู้และพนักงานที่มีความรู้จะถ่ายทอดความรู้ออกไปในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อความต้องการใช้งานของผู้ที่ต้องการความรู้ นอกจากนั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ยังเป็นการเรียนรู้ ซึ่งกัน และกันระหว่างผู้ที่ถ่ายทอด กับผู้ที่รับความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมี ประสิทธิภาพนั้นต้องสร้างบรรยากาศใน การแลกเปลี่ยน ให้ทุกคนช่วยกันออกความคิด ช่วยกัน ค้นหา ทำให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือ ให้ทุกคนรู้สึกถึงความ เป็น เจ้าของร่วมในความคิด เหล่านั้น ผ่านบริบทความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยใช้กิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรม การ เรียนรู้ของมนุษย์กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะของการสนทนา เสวนากัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน (Snowden, 2002) ซึ่งเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการฝึกอบรม พนักงานในองค์กรจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาในการทำงาน ร่วมกันของพนักงาน ทำให้เกิดการแบ่งปันความรู้ และส่งเสริมต่อการเกิดนวัตกรรมในองค์กร

สรุปได้ว่า การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง การมีกระบวนการบทบาทที่สามารถ เชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มีการดำเนินกิจกรรม อย่างต่อเนื่องระหว่างผู้เชี่ยวชาญของกลุ่มกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อรักษาเครือข่ายให้ดำรงอยู่

2.4 บริบทโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

2.4.1 ประวัติความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2553 และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งอำนาจหน้าที่ในการ จัดการศึกษาออกเป็น 2 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งทำหน้าที่กำกับ ดูแลโรงเรียนมัธยมในท้องที่ 23 เขตการปกครอง มีโรงเรียนมัธยมในสังกัดจำนวน 67 โรงเรียน มีครู ทั้งหมด 4,517 คน ที่ตั้งอาคารหอประชุมพญาไท ซอยศรีอยุธยา 5 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

2.4.2 เขตปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีการกำกับดูแลโรงเรียนมัธยมในเขต ปกครองจำนวน 23 เขต ได้แก่ พญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม

2.4.3 อำนาจหน้าที่

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 ข้อ 3 ให้สำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและ ความต้องการของท้องถิ่น

2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกตุอัมพร มียั้งและสินธวา คามดิษฐ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่ง ผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนเอกชน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเอกชน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเอกชน

และวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 335 คน จาก 25 โรงเรียน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนด้านการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเอกชนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านผลงานการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันในทางบวกและอยู่ในระดับสูง ($r = .722$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ชุดปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเอกชน ได้ร้อยละ 61.30

วินัย ป้อมดำ (2558) ได้ศึกษาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 : กรณีศึกษา การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 โดยใช้วิธีการกรณีศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 5 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีการจัดทำแผนงาน โครงการ ด้านวิชาการจัดทำแผนกลยุทธ์และธรรมนูญ โรงเรียนเป็นปัจจุบันและมีการแต่งตั้งให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวิชาการอย่างชัดเจน 2) ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน สถานศึกษามีการวางแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน 3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน แต่สถานศึกษาขาดเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ 4) ด้านศักยภาพการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานโครงการงาน กิจกรรมทางวิชาการอย่างชัดเจน มีการจัดทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละภาคเรียน มีการจัดทำหลักสูตรมีแผนการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีการจัดทำการวัดผลประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์

ทางวิชาการของนักเรียน 5) ด้านการแสวงหาความรู้ใหม่มาปรับใช้ตลอดเวลา โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานโครงการผู้บริหารและครูเข้าอบรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลการวิจัยมาใช้กับนักเรียน

ชัยยนต์ เพาพาน (2556) ได้ศึกษาผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้เชิงทฤษฎีความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกยุคใหม่ 4 ด้านดังนี้ 1.) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การวิสัยทัศน์ ความรู้ทางวิชาการ นักประกอบการ นักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ ความสามารถด้านเทคโนโลยีนักสร้างพลัง และแรงบันดาลใจเชิงบวก ตัวแบบที่ดีและการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะต่างๆ ดังนี้ การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์การแก้ปัญหา การสื่อสารการทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจ มุ่งผลสัมฤทธิ์ และมนุษยสัมพันธ์ 3) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยบทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวนนโยบาย บทบาทในการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 4) คุณธรรมและจริยธรรมในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหารการนำหลักธรรมมาปฏิบัติจนเป็นอุปนิสัยติดตัวประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรมสำหรับตนเอง คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่การบริหารและคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสังคม

ศศิตา เพลินจิต (2558) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 311 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.98 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ที่ระดับ

นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบต่อเชื่อถือได้และด้านการ ริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

กรณีการเรดมอนด์ (2559) ได้วิจัยตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ศึกษาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้เพื่อคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง 2) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีและผลงานวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ตรวจสอบค่าน้ำหนักขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 680 คน ปีการศึกษา 2558 ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิงโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและโปรแกรมเอมอส Amos ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังนี้ 1) ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวิจัย 72 ตัวบ่งชี้ได้รับการคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างทุกตัวโดยมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับหรือต่ำกว่า 20% 2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีและผลงานวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค – สแควร์ (2χ) เท่ากับ 34.88 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 25 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.09 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.03 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลักมีค่าระหว่าง 0.84 – 0.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 ทุกองค์ประกอบหลัก ค่าน้ำหนักองค์ประกอบย่อยมีค่าระหว่าง 0.70 – 0.92 และ

ค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้มีค่าระหว่าง 0.46 – 0.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.30 ทุกองค์ประกอบย่อยและทุกตัวบ่งชี้

สุขฤทัย จันทรทรงกรด (2558) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตามประสบการณ์และขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามชนิดแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ซึ่งค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .37 - .66 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .88 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 274 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพและด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ส่วนด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอันดับสุดท้าย

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

อาจารย์ ฉัตรมณี (2560) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

มาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนจำนวน 201 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ปีการศึกษา 2559 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน มีจำนวนดังนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน คน 134 คน
- 2) ครู จำนวน 335 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ดังนี้

1) การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 67 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 โรงเรียน ตามตารางการกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2) การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 134 คนและครูจำนวน 335 คน ได้กลุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 97 คน และครูจำนวน

181 คน ตามตารางการกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	ตัวอย่าง (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ	
			ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)
ขนาดกลาง	22	19	32	60
ขนาดใหญ่	23	19	33	61
ขนาดใหญ่พิเศษ	22	19	32	60
รวม	67	57	97	181

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการ จำนวนรวม 6 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 กลุ่ม จำนวน 15 คน จากจำนวน 3 โรงเรียนได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

คุณสมบัติของโรงเรียนที่ดำเนินการไปสัมภาษณ์ คือ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล และเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยมีการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยโดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามทีละข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 69 - 71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูจากโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลและเป็นเลิศทางด้านวิชาการเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informant)

interview) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ และโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ รวมเป็นจำนวน 21 คน

3.3 การสร้างเครื่องมือ

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารแนวความคิดงานวิจัยและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทำให้ค้นพบกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ประกอบไปด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

2) จากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนิยามตัวแปรเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ทั้ง 5 ด้าน 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

3) จัดทำร่างแบบสอบถามจากประเด็นและสาระสำคัญตามนิยามปฏิบัติการตัวแปรที่ได้จากกรอบแนวคิดของการวิจัย

4) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

5) นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เชิงโครงสร้าง (Construct Validity) รวมทั้งด้านการใช้ภาษาและอื่นๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) ได้ค่า .98 โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา
 - 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา
 - 1 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามประเด็นของเนื้อหา
- 6) ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อตามข้อสังเกตและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง
- 7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อคำถามรายข้อกับผลรวมทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97
- 8) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

- 1) มีเค้าโครง (Outline) หัวข้อคำถามครอบคลุมค่านิยมทั้ง 5 ด้าน มีการวางแผนเตรียมชุดคำถามและวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า
- 2) มีความยืดหยุ่น (Flexible) ลักษณะของคำถามปลายเปิด (open - ended question) เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นอธิบายความสำคัญของแนวทางอย่างลึกซึ้งในแง่มุมที่หลากหลายพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
- 3) เรียงข้อคำถามตามลำดับความสำคัญอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
- 4) นำร่างแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษารับคำแนะนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในภาคสนามต่อไป

3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ขอนหนังสือจาก สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

2) นำส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างพร้อมนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน

3.4.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล และเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มบริหารวิชาการและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 5 กลุ่ม รวมทั้งหมด 21 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 278 ฉบับและได้กลับคืนมา 211 ฉบับ คิดเป็น 76 %
- 2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแล้วตัดไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนทุกข้อคำถาม
- 3) นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปลงรหัสในแบบลงรหัสข้อมูล (Coding Form) เพื่อนำไปคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

3.1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครู วิเคราะห์โดยใช้จำนวนและค่าร้อยละ

3.2) ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต 3) การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร 5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามตัวแปรพื้นฐานใช้ t -test (Independent)

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

- 1) แบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 21 ฉบับ
- 2) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) และ ANOVA เมื่อพบความแตกต่าง จะเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอนเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ปรากฏตามรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 211)

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง	211	100
1.1 ครู	161	76.30
1.2 ผู้บริหารโรงเรียน	50	23.70
2. ขนาดโรงเรียน	211	100
2.1 ขนาดกลาง	52	24.64
2.2 ขนาดใหญ่	76	36.03
2.3 ขนาดใหญ่พิเศษ	83	39.33
3. การเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน	211	100
3.1 โรงเรียนมาตรฐานสากล	132	62.55
3.2 โรงเรียนทั่วไป	79	37.45

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 76.30) มาจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 39.33) และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (ร้อยละ 62.55)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.89	0.57	มาก	5
2. การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคม และทักษะชีวิต	3.92	0.58	มาก	4
3. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	3.98	0.61	มาก	1
4. การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร	3.93	0.60	มาก	3
5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.96	0.69	มาก	2
เฉลี่ยรวม	3.94	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและรองลงมา ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ($\bar{X} = 3.98$) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.96$) และการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการลดขั้นตอนการทำงานวิชาการเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.93	0.68	มาก	3
2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรลดภารกิจอื่นที่ไม่จำเป็นและมีผลกระทบต่องานวิชาการ	3.64	0.88	มาก	6
3. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้จัดทำรายงานการปฏิบัติงานวิชาการเป็นปัจจุบัน	4.05	0.75	มาก	1
4. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการปฏิบัติงานวิชาการ	4.05	0.76	มาก	2
5. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนครูและบุคลากรใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานวิชาการ	3.84	0.73	มาก	5
6. ผู้บริหารโรงเรียนติดตามการดำเนินงานวิชาการของครูและบุคลากรเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย	3.88	0.66	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.89	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและรองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้จัดทำรายงานการปฏิบัติงานวิชาการเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.05$) ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการปฏิบัติงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.05$) และผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการลดขั้นตอนการทำงานวิชาการเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคม และทักษะชีวิต	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง	4.03	0.77	มาก	1
2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน	3.95	0.81	มาก	3
3. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาชีวิตและสังคมของผู้เรียน	3.87	0.74	มาก	7
4. ผู้บริหารโรงเรียนผลักดันครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางด้านชีวิตและสังคมของผู้เรียน	3.86	0.78	มาก	8
5. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน	3.90	0.71	มาก	5
6. ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.01	0.75	มาก	2
7. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนรู้	3.89	0.76	มาก	6
8. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรวัดคุณลักษณะผู้เรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง	3.91	0.71	มาก	4
9. ผู้บริหารโรงเรียนชี้แนะให้ครูและบุคลากรส่งเสริมผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด	3.90	0.68	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.92	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง ($\bar{X} = 4.03$) ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกและบุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.01$) และผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ จำแนกเป็นรายข้อ (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21	4.05	0.73	มาก	1
2. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	4.05	0.75	มาก	2
3. ผู้บริหารโรงเรียนชี้นำครูและบุคลากรในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการนำหลักสูตรไปใช้	3.96	0.71	มาก	3
4. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรใช้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21	3.87	0.74	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.98	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน กระตุ้น และส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.05$) ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.05$) และผู้บริหารโรงเรียนชี้แนะครูและบุคลากรในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในการจัดการเรียนรู้	3.84	0.86	มาก	6
2. ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต	3.99	0.73	มาก	2
3. ผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้นครูและบุคลากรให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ	3.98	0.81	มาก	3
4. ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้	3.91	0.71	มาก	4
5. ผู้บริหารโรงเรียนริเริ่มให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้	4.00	0.70	มาก	1
6. ผู้บริหารโรงเรียนริเริ่มให้สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้	3.89	0.75	มาก	5
เฉลี่ยรวม	3.93	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนริเริ่มให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้ ($\bar{X} = 4.0$) ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.99$) และผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้นครูและบุคลากรให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.98	0.71	มาก	2
2. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.75	มาก	3
3. ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายทางวิชาการผู้บริหารโรงเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายได้สม่ำเสมอ	3.91	0.76	มาก	4
4. ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการได้อย่างยั่งยืน	4.01	0.91	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.96	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ด้านภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและรองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการได้อย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.01$) ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.98$) และผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ($n = 211$)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ครู ($n = 161$)		ผู้บริหารโรงเรียน ($n = 50$)		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1 การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.84	0.56	4.13		
2 การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและ ทักษะชีวิต	3.85	0.56	4.24	0.57	-4.58	0.00
การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	3.95	0.58	4.12	0.69	-1.69	0.09
3 การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้	3.86	0.59	4.24	0.59	-4.20	0.00
4 หลักสูตร						
5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.29	0.71	4.12	0.59	-2.10	0.03
เฉลี่ยรวม	3.88	0.53	4.17	0.51	-3.63	0.01

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ในภาพรวมผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตและด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา	ขนาดกลาง (n = 52)		ขนาดใหญ่ (n = 76)		ขนาดใหญ่ พิเศษ (n = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1 การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.83	0.74	3.72	0.58	4.06	0.46
2 การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคม และทักษะชีวิต	3.78	0.67	3.86	0.64	4.02	0.49
3 การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	3.60	0.75	4.01	0.60	4.05	0.53
4 การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการ ใช้หลักสูตร	3.58	0.68	4.10	0.42	3.93	0.42
5 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.56	0.70	3.88	0.75	4.14	0.57
เฉลี่ยรวม	3.67	0.68	3.86	0.58	4.07	0.42

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระหว่าง	2	7.43	3.71	12.00	0.00
	กลุ่ม	208	86.43	0.31		
	ภายในกลุ่ม	210	93.87			
	รวม					
2. การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต	ระหว่าง	2	2.32	1.16	3.41	0.34
	กลุ่ม	208	95.04	0.34		
	ภายในกลุ่ม	210	97.37			
	รวม					
3. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	ระหว่าง	2	6.03	3.02	8.48	0.00
	กลุ่ม	208	99.26	0.35		
	ภายในกลุ่ม	210	105.03			
	รวม					
4. การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ระหว่าง	2	9.38	4.69	13.82	0.00
	กลุ่ม	208	94.63	0.33		
	ภายในกลุ่ม	210	104.01			
	รวม					
5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	ระหว่าง	2	10.64	5.32	11.84	0.00
	กลุ่ม	208	0.44			
	ภายในกลุ่ม	210	135.97			
	รวม					
รวม	ระหว่าง	2	5.69	2.85	10.03	0.00
	กลุ่ม	208	79.26	0.28		
	ภายในกลุ่ม	210	84.96			
	รวม					

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร และด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n = 211)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา	ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
			3.83	3.72	4.06
การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ขนาดกลาง	3.83		0.11	-0.23
	ขนาดใหญ่	3.72			-0.34**
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.06			

หมายเหตุ ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ($n = 211$)

การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา	ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาด	ขนาดใหญ่
			กลาง	พิเศษ
			3.60	4.01
การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิด การบูรณาการ	ขนาดกลาง	3.60		-0.41*
	ขนาดใหญ่	4.01		-0.45**
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.05		-0.04

หมายเหตุ * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน ($n = 211$)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษ ที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา	ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาด	ขนาดใหญ่
			กลาง	พิเศษ
			3.58	4.10
การนำเทคโนโลยีไปใช้ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร	ขนาดกลาง	3.58		-0.52**
	ขนาดใหญ่	3.84		-0.26**
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.10		

หมายเหตุ ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n = 211)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาด	ขนาดใหญ่พิเศษ
			ขนาดกลาง	ใหญ่
			3.56	4.14
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	ขนาดกลาง	3.56	-0.32*	-0.58**
	ขนาดใหญ่	3.88		-0.26*
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.14		

หมายเหตุ ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน (n = 211)

ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	โรงเรียน มาตรฐานสากล (n=132)		โรงเรียนทั่วไป (n=79)		t	p- value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.87	0.59	4.01		
2. การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะ สังคมและทักษะชีวิต	3.89	0.60	4.08	0.50	-2.36	0.02
3. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ	3.96	0.63	4.08	0.47	-1.34	0.18
4. การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการ ใช้หลักสูตร	3.90	0.64	4.05	0.41	-1.59	0.11
5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.94	0.73	4.04	0.46	-0.89	0.37
เฉลี่ยรวม	3.91	0.63	4.05	0.45	-1.56	0.15

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการ ของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารโรงเรียน และครู มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (n=211)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	แนวทางในการพัฒนา	จำนวน
1. การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			
1. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับผู้เรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนวทางและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	78	1. เชิญผู้เรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	63
2. ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และทฤษฎีแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management RBM) มาใช้เพื่อบริหารโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	71	2. ผู้บริหารศึกษาหาความรู้การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และทฤษฎีแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management RBM) มาใช้เพื่อบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	43

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

3. ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่อาชีพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูให้ครูมีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้ลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21	45	สร้างแรงบันดาลใจในการบริหารโรงเรียนรูปแบบการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21	57
ข้อเสนอแนะ	จำนวน	แนวทางในการพัฒนา	จำนวน
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานและการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรทางวิชาการให้ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ	39	4. จัดกิจกรรมการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรทางวิชาการและติดตามประเมินผลแล้วนำผลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	37
1. การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต			
1. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น โดยเน้นการ บูรณาการด้านทักษะสังคมและทักษะชีวิตตามบริบทของท้องถิ่น	56	1. เชิญให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะสังคมและทักษะชีวิต	44
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตร่วมกับชุมชน	56	2. เชิญชุมชนมาร่วมพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต	58
3. ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการบูรณาการด้านทักษะสังคมและทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	77	3. จัดกิจกรรมส่งเสริมการบูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการแก้ไข ปัญหาของผู้เรียนให้เป็นคน เก่ง ดี และมีความสุข	68

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	แนวทางในการพัฒนา	จำนวน
2. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ			
1. การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการผู้บริหารควรมีการวางแผนการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการเตรียมความพร้อม มีการจัดเตรียมบุคลากร	62	1. จัดอบรมพัฒนาครูในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดรูปแบบการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ระหว่างรายวิชาและระหว่างหน่วยการเรียนรู้	92
2. ผู้บริหารควรมีนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกรายวิชาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	49	2. จัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกรายวิชาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	51
3. การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร			
1. ผู้บริหารควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการสร้างสื่อในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างมีคุณภาพ	86	1. จัดกิจกรรมการสร้างสื่อในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ การใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา	82
2. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร	81	2. เข้าร่วมกิจกรรมด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร เพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาผู้เรียน	75

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	แนวทางในการพัฒนา	จำนวน
4. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้			
1. ผู้บริหารควรมีการวางแผนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกับ องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สมาคมทางการศึกษา มูลนิธิทางการศึกษาและมหาวิทยาลัย	74	1. จัดกิจกรรมให้องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สมาคมทางการศึกษา มูลนิธิทางการศึกษาและมหาวิทยาลัยให้มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายร่วมกัน	64
2. ผู้บริหารควรมีการประสานงานและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสหวิทยาเขตแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาการ	51	2. ศึกษาดูงานหน่วยงานทางการศึกษาที่มีเครือข่ายทางด้านวิชาการที่เป็นเลิศ เพื่อนำมาพัฒนาเครือข่าย	61
3. ผู้บริหารควรมีการสร้างผู้นำและผู้ติดตามในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ	74	3. จัดกิจกรรมสร้างผู้นำและผู้ตามในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	58

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

จากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนและครูซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระหลัก ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 21 คน สรุปผลดังนี้

ส่วนที่ 2 สาระที่สัมภาษณ์

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยี มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการบริหารงานวิชาการ สามารถนำองค์กรให้มีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรอบรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี นำประสบการณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการมอบหมายงานวิชาการตามความสามารถความถนัด มีความเหมาะสมกับบุคคล กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ เสียสละ และมีความทุ่มเทต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการวางแผนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการเรียนรู้และหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจัด MOU ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้กับโรงเรียนในเรื่องการกำหนดค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.2 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต

ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการศึกษาดูงานด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตที่เป็นเลิศและสามารถเป็นผู้นำในการลงมือปฏิบัติ มีการกำกับและติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2.3 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการบูรณาการการใช้หลักสูตรกับการดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมการบูรณาการด้านอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการนำไปประยุกต์ใช้ในศตวรรษที่ 21

2.4 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการโรงเรียน

2.5 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการ และมีกระบวนการ PLC ร่วมกัน

3. แนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 3 บทสรุปของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

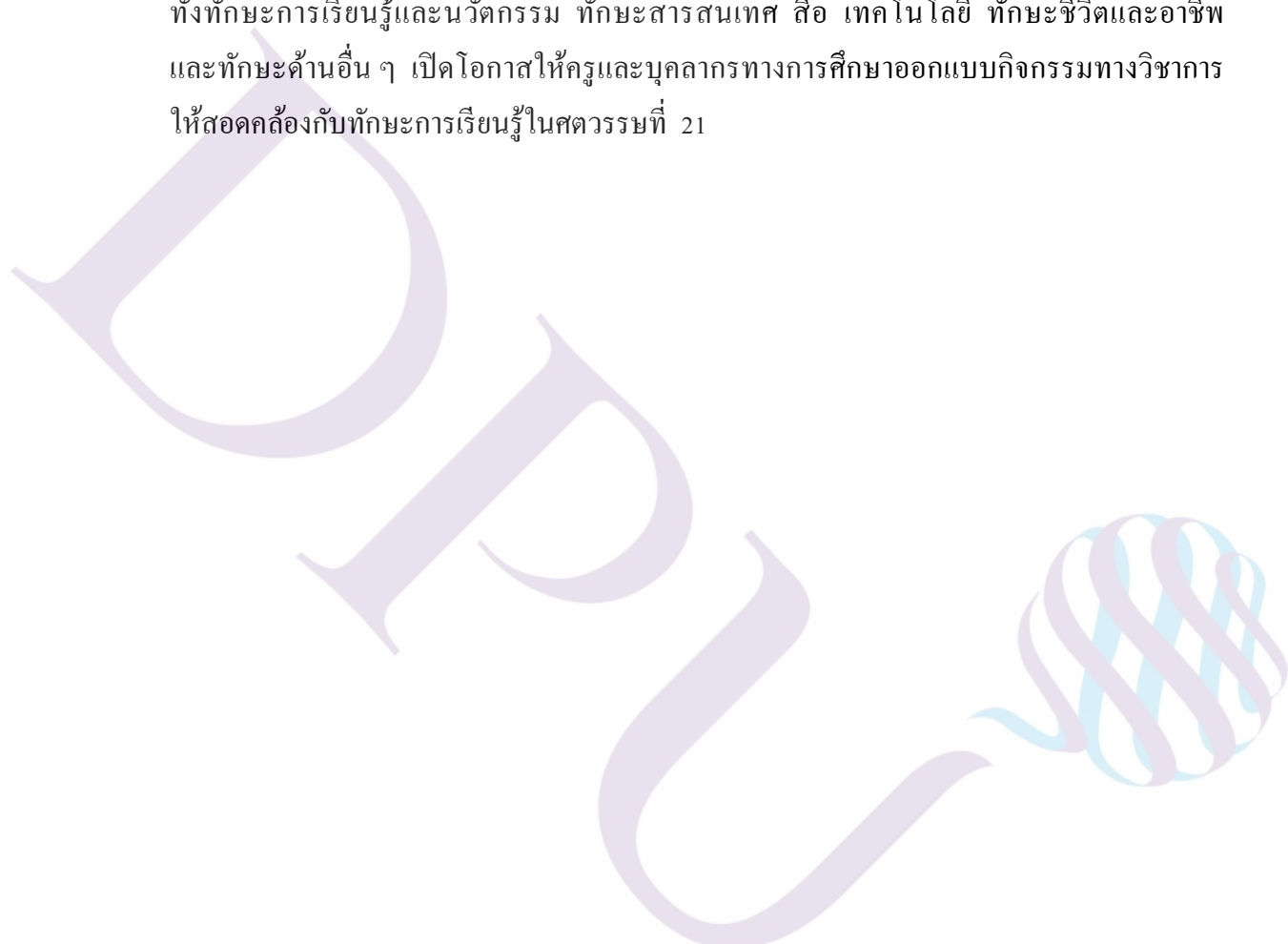
ผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้รู้และเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียน โดยนำทักษะ 3R8C มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ต้องเป็นนักสร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้จุดประกายความคิดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เห็นภาพความสำเร็จในอนาคต

2. แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถสร้างผู้นำและผู้ตามเกี่ยวกับวิชาการศึกษา และต้องเป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและสามารถกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อเป็นต้นแบบความสำเร็จทางวิชาการ

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางอื่น ๆ ในการพัฒนาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทั้งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกแบบกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน 2) ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 56 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 97 คน และครูจำนวน 181 คน ตามตารางการกำหนดขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) มีการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้วิจัยพบว่า จากผู้บริหารโรงเรียนและครูให้ข้อมูลจำนวน 211 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 76.30) มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 39.33) และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (ร้อยละ 62.55)

สรุปผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู ซึ่งมาจากโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า การใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการใช้ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและรองลงมา ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ($\bar{X} = 3.98$) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.96$) และการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$)

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 21 คน สรุปผลดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทาง วิชาการ มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและเทคโนโลยี มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหารงานวิชาการ สามารถนำองค์กรให้มีความสามัคคีในการ ปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดี มีความรอบรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี นำประสบการณ์มาใช้ให้เกิด ประโยชน์ มีการมอบหมายงานวิชาการตามความสามารถความถนัด มีความเหมาะสมกับบุคคล กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ เสียสละและมีความทุ่มเทต่อการเป็นผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21

5.1.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน ผลปรากฏดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตและด้าน การนำเทคโนโลยีไปใช้ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการรับรู้ แตกต่าง กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูมีการรับรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ ด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร และด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตไม่แตกต่างกัน

3) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำในการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ โดยมีกรอบการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์แนวทางจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้มีความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการวางแผนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการเรียนรู้และหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจัด MOU ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้กับโรงเรียนในเรื่องการกำหนดค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการศึกษาคุณานด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการ

ทักษะสังคมและทักษะชีวิตที่เป็นเลิศและสามารถเป็นผู้นำในการลงมือปฏิบัติ มีการกำกับและติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมการบูรณาการการใช้หลักสูตรกับการดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมการบูรณาการด้านอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการนำไปประยุกต์ใช้ในศตวรรษที่ 21 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้แพลตฟอร์ม (Platform) ในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการสถานศึกษา 5) ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายทางวิชาการ และมีกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC (Professional Learning Community) ร่วมกัน

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางอื่น ๆ ในการพัฒนาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 21 คน สรุปผลดังนี้

ภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้รู้และเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียน โดยนำทักษะ 3R8C มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ต้องเป็นนักสร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้จุดประกายความคิดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เห็นภาพความสำเร็จในอนาคต

แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถสร้างผู้นำและผู้ตามเกี่ยวกับวิชาการศึกษา และต้องเป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายทางวิชาการและสามารถกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อเป็นต้นแบบความสำเร็จทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทั้งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพและทักษะด้านอื่น ๆ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาออกแบบกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการยอมรับกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามความสนใจ ความสามารถและความต้องการ โดยการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งทางด้านสติปัญญา(Cognitive) ทักษะ (Skill) และจิตใจ (Affective) สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปแก้ไขปัญหาด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน (วารุณี คงมันกลาง 2555)

สำหรับภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากรองลงมา นั้น จากผลการวิจัยนี้เป็นไปตามแนวโครงสร้างสำหรับการเรียนรู้ ที่คนสนใจเรื่องเดียวกัน มารวมตัวกัน มีพันธะทางสังคมที่ยึดเหนี่ยวสมาชิกไว้ร่วมกัน (Snowden, 2005) เป็นผลผลิต หรือตัวกลาง เพื่อสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สร้างปฏิสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมของบุคคลในองค์กร (Seufert & Bach, 1999) ในเครือข่ายจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่มาจากแต่ละหน่วยงานในองค์กรที่มีความรู้แตกต่างกันไป ทำให้ภายในเครือข่ายมีความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของเครือข่าย (Dyer & Nobeoka, 2000) โดยกลไกของเครือข่ายจะเชื่อมโยงบุคคลกับบุคคลทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หลอมรวมความรู้ ผสมผสานความรู้ เรื่องต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลในองค์กร พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในรูปแบบของเครือข่ายหรือชุมชนนักปฏิบัติ (Community of practice) เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ (Seufert & Bach, 1999 ; Snowden, 2002)

ในขณะเดียวกันผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยการใช้ภาวะผู้นำต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานทางการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถใช้ภาวะผู้นำด้านปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นไปตามหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์อยู่ที่องค์กรจะต้องมีการจัดระบบการตรวจวัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators :

KPIs) และระบบการรายงานผลการดำเนินงานสำหรับใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ระบบงาน (ปิยะชัย จันทรวงศ์ไพศาล 2554, น. 8)

5.2.2 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

จากผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งการจำแนกตามตำแหน่งมีการใช้ภาวะผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และขนาดโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการรับรู้ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วินัย ป้อมดำ 2558) ได้ศึกษาผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 : กรณีศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 : กรณีศึกษา เมื่อมีตำแหน่งต่างกันมีการรับรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุขฤทัย จันทรทรงกรด 2558) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย (อาจารย์ ฉัตรมณี 2560) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ผลการวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นจึงควรมีการนำผลการวิจัยและมีการศึกษาเพิ่มเติมดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้บริหาร โรงเรียนต้องส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีการวางแผนและส่งเสริมครูและบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการเรียนรู้ และหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีการจัด MOU ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้กับโรงเรียนในเรื่องการกำหนดค่าเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2) จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลมีการใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน

นับว่าเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนให้ครูมีความตระหนักถึงภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรมีการส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีการสนับสนุนด้านงบประมาณและการพัฒนาครู ในทุกด้านเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21

2) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนมีการใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการพัฒนาการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับผู้เรียน เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเสนอแนวทางและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และทฤษฎีแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management RBM) มาใช้เพื่อบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่อาชีพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู ให้ครูมีเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้ ลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นและพัฒนาผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรมุ่งส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน และการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรทางวิชาการ ให้ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารในโรงเรียนระดับประถมศึกษาด้วย

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล กับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนทั่วไปมีภาวะผู้นำในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการศึกษาในเชิงลึกในเรื่องคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

3) ควรมีการนำประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไปใช้ประโยชน์สำหรับศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- การุณ สกุลประดิษฐ์. (2559). การประชุมสัมมนายกระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 วันที่ 25 มิถุนายน 2559 ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ฯ จังหวัดเชียงใหม่ สืบค้น 7 มกราคม 2562, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=45774&Key=news2>
- กรรณิกา เรดมอนด์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- กรรณิกา เรดมอนด์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- กุลฑริ พิกุลแกม. (2551). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกตุอัมพร มียิ่ง. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่ง ผลต่อคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนเอกชนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2556). *ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ใน การประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ผู้ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21*, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2555). *แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. กาฬสินธุ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
- ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ณัฐรฎา พวงธรรม. (2553). *การบริหารสถานศึกษา*. สืบค้น 8 มกราคม 2562, จาก [http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\[10\]\[140916031003\].pdf](http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/[10][140916031003].pdf)

- ทักษิณา เครือหงส์. (2550). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- ทักษิณา เครือหงส์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคำนวณของช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (ปริญญาบัณฑิตปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนิศา รัตนพันธ์. (2555). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคคลในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นฤมล จินตพัฒนานากิจ. (2555). *Family Life Cycle*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://webportal.pkru.ac.th/>
- เบอโล Berlo. (1966). *แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของภาวะผู้นำ*. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://digi.library.tu.ac.th/thesis/jc/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพร รักษ์เลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *ความหมายของงานวิชาการ*. สืบค้น 10 มกราคม 2562, จาก <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8132/6/Chapter2.pdf>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *ความสำคัญของงานวิชาการ*. สืบค้น 11 มกราคม 2562, จาก [file:///C:/Users/HP/Downloads/07%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/HP/Downloads/07%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%202%20(2).pdf)
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปิยะชัย จันทร์วงศ์ไพศาล. (2554). *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) = Results-based Management*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์
- ประสิทธิ์ เขียวศรีและคณะ. (2548). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก http://drweerapong.blogspot.com/2015/02/blog-post_44.html
- ประภาพร รักษ์เลี้ยง. (2556). *การบริหารการศึกษา การศึกษาความพร้อมในการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายวังบูรพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 7*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. สืบค้น 10 มกราคม 2562, จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- พิณสุดา สิริขันธ์ศรี. (2555). *ศึกษาภาพการจัดการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พิบูล ทีปะपाल. (2550). *ทฤษฎีภาวะผู้นำ*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-258-file06-2018-08-02-14-54-33.pdf>
- พงษ์อัสรา ประหยัดทรัพย์. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน ผู้การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พยอม วงศ์สารศรี (2534, น.196) *ภาวะผู้นำ*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://ratnaree.wordpress.com/2011/12/04/ทฤษฎีภาวะผู้นำ/>
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย (ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มงคล นาฏกระสูตร. (2552). *ทฤษฎีภาวะผู้นำ (Role Theory)*. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://culture.pn.psu.ac.th/research2//files/ch220171226134900.pdf>
- ยุกตนันท์ หวานจำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี
- ขงยุทธ ทรัพย์เจริญ. (2551). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไร้พรหมแดน: บริหารการศึกษาคุณภาพสู่สากล*. กรุงเทพฯ: พลัส พลัส ครีเอทีฟ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2544). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มาตรฐานการอุดมศึกษา.
- วารุณี คงมันกลาง. (2555). *การสอนแบบบูรณาการคืออะไร*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/>
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนคติต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- วินัย ป้อมคำ. (2558). ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (1988). ภาวะผู้นำ. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://ratnaree.wordpress.com/2011/12/04/ทฤษฎีภาวะผู้นำ/>
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). การบริหารสถานศึกษา. สืบค้น 8 มกราคม 2562, จาก [http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\[10\]\[140916031003\].pdf](http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/[10][140916031003].pdf)
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2552). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 6(1).
- ศศิธา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 (สารนิพนธ์ปริญญาโท). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- สังัด อุทรานันท์. (2532). การนำหลักสูตรไปใช้. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/site/viewnaiyana/karna-hlaksutr-pi-chi>
- สมหมาย อ่าดองกลอย. (2556). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1, กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.sesao1.go.th/>
- สุขฤทัย จันทรทรงกรด. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). ความสำคัญของการบริหารวิชาการ. สืบค้น 10 มกราคม 2562, จาก [http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/\[10\]\[160916013157\].pdf](http://www.ptu.ac.th/StudentServe/input/thesis/[10][160916013157].pdf)
- อาจารย์ นิตรมณี. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกระบี่ (สารนิพนธ์ปริญญาโท). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- Ananthiya. (2016). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://ananthiya.wordpress.com>
- Dyer & Nobeoka .(2000). *เครือข่ายการเรียนรู้*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/download/61724/50848/>
- Grossman. (2011). *สร้างชุดมาตรฐานการพัฒนาสำหรับผู้บริหาร*. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://conference.edu.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf
- Reddin. (1970). *ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบ 3D*. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/201638>
- Snowden. (2005). *เครือข่ายการเรียนรู้*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/download/61724/50848/>
- Seufert & Bach. (1999). *เครือข่ายการเรียนรู้*. สืบค้น 15 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/pnuhuso/article/download/61724/50848/>

ภาษาต่างประเทศ

- DoDEA 21. (2014). *Instructional Leadership : Self-Assessment and Reflection Continuum*. Retrieved from https://content.dodea.edu/teach_learn/professionals_development/21/docs/principals/self_assessment/self_assessment_instructional_leadership.pdf
- Southworth, G. (2002). *School Leadership and Management, Instructional Leadership in Schools: Reflection and Empirical Evidence*. Retrieved from August 27, 2012, from <http://72.14.235.104/search?q=cache:nYWtGw5KnOJ:www.oaes.org/k-8/li.....>
- The Wallace Foundation. (2012). *The school principal as leader: Guiding schools to better teaching and learning*. Retrieved from www.wallacefoundation.org/knowledge-center/school-leadership/effective-principal-leadership/Pages/The-SchoolPrincipal-as-Leader-Guiding-Schools-to-Better-Teaching-and-Learning.aspx

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

If Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	111.20	232.097	.785	.971
a2	111.47	237.637	.515	.973
a3	110.93	236.754	.654	.972
a4	111.07	235.651	.608	.972
a5	111.37	234.102	.731	.971
a6	111.23	237.702	.661	.972
b7	110.83	229.454	.837	.971
b8	111.00	228.759	.818	.971
b9	111.13	231.016	.820	.971
b10	111.00	232.414	.751	.971
b11	110.97	233.620	.843	.971
b12	111.00	233.517	.751	.971
b13	111.13	232.878	.693	.971
b14	111.07	235.720	.699	.971
b15	111.20	235.890	.785	.971
c16	110.93	234.271	.635	.972
c17	110.97	233.206	.797	.971
c18	110.97	233.689	.773	.971
c19	111.07	236.202	.737	.971
d20	111.13	229.775	.782	.971
d21	110.97	237.137	.606	.972
d22	110.97	231.826	.714	.971
d23	111.17	232.971	.821	.971
d24	111.03	236.171	.705	.971
d25	111.20	233.614	.673	.972
e26	111.00	231.655	.839	.971
e27	110.90	234.921	.789	.971

If Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e28	111.07	235.651	.702	.971
e29	110.97	230.999	.749	.971

Reliability Coefficients

N of cases = 30.0

N of Items = 29

Alpha = .972

ภาคผนวก ข

แบบวัดความสอดคล้อง

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ของท่านให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
1	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการลดขั้นตอนการทำงานวิชาการเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน				
2	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรลดภารกิจอื่นที่ไม่จำเป็นและมีผลกระทบต่องานวิชาการ				
3	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดทำรายงานการปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นปัจจุบัน				
4	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการปฏิบัติงานวิชาการ				
5	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนครูและบุคลากรใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานวิชาการ				
6	ผู้บริหารโรงเรียนติดตามการดำเนินงานวิชาการของครูและบุคลากรเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย				
การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต					
7	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง				
8	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน				
9	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาชีวิตและสังคมของผู้เรียน				

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
10	ผู้บริหาร โรงเรียนผลัดกันครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางด้าน ชีวิตและสังคมของผู้เรียน				
11	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน				
12	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ				
13	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนรู้				
14	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากร วัตถุประสงค์ผู้เรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง				
15	ผู้บริหาร โรงเรียนชี้แนะให้ครูและบุคลากรส่งเสริมผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด				
การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ					
16	ผู้บริหาร โรงเรียนกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21				
17	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากร นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ				
18	ผู้บริหาร โรงเรียนชี้แนะครูและบุคลากรในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการนำหลักสูตรไปใช้				
19	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรใช้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21				
การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
20	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในการจัดการเรียนรู้				
21	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากร ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต				

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
22	ผู้บริหารโรงเรียนกระตุ้นครูและบุคลากรให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่างๆ				
23	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้				
24	ผู้บริหาร โรงเรียนริเริ่มให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้				
25	ผู้บริหาร โรงเรียนริเริ่มให้สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้				
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้					
26	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้				
27	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง				
28	ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายทางวิชาการผู้บริหาร โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายได้สม่ำเสมอ				
29	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการได้อย่างยั่งยืน				

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถาม (Index of congruence)

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของท่านให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
1	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการลดขั้นตอนการทำงาน วิชาการ เพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรลดภารกิจอื่นที่ ไม่จำเป็นและมีผลกระทบต่องานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดทำรายงานการ ปฏิบัติงานวิชาการ ให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	0	+1	+1	0.8
4	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการ ปฏิบัติงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนครูและบุคลากรใช้เครื่องมือ ในการตรวจสอบ การทำงานวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6	ผู้บริหารโรงเรียนติดตามการดำเนินงานวิชาการของครู และบุคลากรเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.96
การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต							
7	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามความสามารถของตนเอง	0	+1	+1	+1	+1	0.8
8	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการ เลือกที่จะเรียนรู้ ตามความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
9	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดการเรียนรู้ โดย มุ่งเน้นการแก้ปัญหาชีวิต และสังคมของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
10	ผู้บริหาร โรงเรียนผลิตคนครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียน ตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางด้านชีวิตและสังคม ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
11	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียน มีอิสระและมี ความสุขในการเรียนรู้ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
13	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยใน การจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากร วัตถุประสงค์ให้ผู้เรียน ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
15	ผู้บริหาร โรงเรียนชี้แนะให้ครูและบุคลากรส่งเสริมผู้เรียน ได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิด รวบรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.97
การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ							
16	ผู้บริหาร โรงเรียนกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากรให้ดำเนิน กิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะ ในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
17	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรนำหลักสูตรไป ใช้ให้เกิดการบูรณาการ	+1	+1	0	+1	+1	0.8
18	ผู้บริหาร โรงเรียนชี้แนะครูและบุคลากรในการเชื่อมโยง สาระการเรียนรู้ ในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ กันในการนำหลักสูตรไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
19	ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากร ใช้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.95
การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร							
20	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรใช้ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
21	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรส่งเสริม ให้ผู้เรียน รู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
22	ผู้บริหาร โรงเรียนกระตุ้นครูและบุคลากร ให้มีการใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ ในสาระวิชาต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
23	ผู้บริหาร โรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรมีการ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
24	ผู้บริหาร โรงเรียนริเริ่มให้ครูและบุคลากรใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
25	ผู้บริหาร โรงเรียนริเริ่มให้สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							1.0
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้							
26	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
27	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรม เครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ข้อ ที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
28	ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายทางวิชาการผู้บริหาร โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายได้สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29	ผู้บริหาร โรงเรียน ใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรมการสร้าง เครือข่ายทางวิชาการ ได้อย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							1.0
เฉลี่ยค่า IOC							0.98

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดา สิริธรังศรี
 วุฒิการศึกษา ค.ค. (การบริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา
 วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. อ.ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต
 วุฒิการศึกษา ค.ค. (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. อ.ดร.วาสนา วิสฤตภา
 วุฒิการศึกษา ค.ค. (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ
 บัณฑิต
4. ดร.วรรณดี นาคสุขปาน
 วุฒิการศึกษา ศ.ค. (การจัดการการศึกษา) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร
5. ดร.สนั่น บุญเลิศ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (รัฐประศาสนศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง เลขาธิการสมาคมข้าราชการบำนาญแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก จ

รหัส

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทสาขาการจัดการการศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

3. การนำเสนอข้อมูลจะเสนอเป็นภาพรวมผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนและทุกข้อ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นายวิษวะ ผลทอง

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับข้อมูลพื้นฐานตามความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. ตำแหน่ง ()
 - () ครู
 - () ผู้บริหาร โรงเรียน
2. ขนาดโรงเรียน ()
 - () ขนาดกลาง
 - () ขนาดใหญ่
 - () ขนาดใหญ่พิเศษ
3. การเข้าร่วมโครงการ ()
 - () โรงเรียนมาตรฐานสากล
 - () โรงเรียนทั่วไป

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนของท่าน ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โปรดทำให้ครบทุกข้อ โดยค่าตัวเลขระดับปฏิบัติดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
1	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการลดขั้นตอนการทำงานวิชาการเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน						
2	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรลดภารกิจอื่นที่ไม่จำเป็นและมีผลกระทบต่องานวิชาการ						
3	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้จัดทำรายงานการปฏิบัติงานวิชาการเป็นปัจจุบัน						
4	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีการจัดระบบการปฏิบัติงานวิชาการ						
5	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนครูและบุคลากรใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานวิชาการ						
6	ผู้บริหารโรงเรียนติดตามการดำเนินงานวิชาการของครูและบุคลากรเพื่อให้ไปสู่เป้าหมาย						
การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต							
7	ผู้บริหารโรงเรียนใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ในการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง						
8	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการให้โอกาสและการมีอิสระในการเลือกที่จะเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน						
9	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาชีวิตและสังคมของผู้เรียน						
10	ผู้บริหารโรงเรียนผลักดันครูและบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริงเพื่อให้เกิดการบูรณาการทางด้านชีวิตและสังคมของผู้เรียน						
11	ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระและมีความสุขในการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของผู้เรียน						
12	ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ						

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
13	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำเพื่อให้ผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนรู้						
14	ผู้บริหาร โรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากร วัดคุณลักษณะผู้เรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง						
15	ผู้บริหาร โรงเรียนชี้แนะให้ครูและบุคลากร ส่งเสริมผู้เรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและความคิดรวบยอด						
การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ							
16	ผู้บริหาร โรงเรียนกระตุ้นและส่งเสริมครูและบุคลากร ให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21						
17	ผู้บริหาร โรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากร นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21						
18	ผู้บริหาร โรงเรียน ชี้นำครูและบุคลากร ในการเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการนำหลักสูตรไปใช้						
19	ผู้บริหาร โรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากร ใช้หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21						
การนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร							
20	ผู้บริหาร โรงเรียน อำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากร ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ในการจัดการเรียนรู้						
21	ผู้บริหาร โรงเรียน อำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากร ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสืบค้นวิทยาการใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต						
22	ผู้บริหาร โรงเรียน กระตุ้นครูและบุคลากร ให้มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) บูรณาการเรียนรู้ในสาระวิชาต่าง ๆ						
23	ผู้บริหาร โรงเรียน อำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากร มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้						
24	ผู้บริหาร โรงเรียน ริเริ่มให้ครูและบุคลากร ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดระบบและเผยแพร่ความรู้						

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	ระดับการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
25	ผู้บริหารโรงเรียนริเริ่มให้สถานศึกษาจัดศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้						
	การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้						
26	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์และมีความสนใจในทางวิชาการเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้						
27	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง						
28	ในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายทางวิชาการผู้บริหาร โรงเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายได้สม่ำเสมอ						
29	ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ภาวะผู้นำดำเนินกิจกรรมการสร้างเครือข่ายทางวิชาการได้อย่างยั่งยืน						

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
<p>4. การใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตร</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>5. การใช้ภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามจนเสร็จสิ้น

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน.....

ชื่อผู้บริหาร โรงเรียน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เวลา.....เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ส่วนที่ 2 สาระที่สัมภาษณ์

1. ท่านมีแนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

2. โรงเรียนของท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

2.1 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

.....

.....

.....

2.2 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะสังคมและทักษะชีวิต

.....

.....

.....

2.3 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการ

.....

.....

.....

2.4 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อส่งเสริมการใช้
หลักสูตร

.....

.....

.....

2.5 ข้อเสนอแนะด้านการใช้ภาวะผู้นำด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

.....

.....

.....

3. แนวทางในการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา
คืออะไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 บทสรุปของภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ภาพรวมเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. แนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา ของท่านคืออะไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะและแนวทางอื่นๆ ในการพัฒนาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์จนเสร็จสิ้น

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงรายชื่อโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สพม.1

รายชื่อโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สพม.1 มีจำนวน 39 โรงเรียน			
1	เตรียมอุดมศึกษา	21	ราชวินิต มัธยม
2	สวนกุหลาบวิทยาลัย	22	บางปะกอกวิทยาคม
3	เบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	23	ศึกษานารีวิทยา
4	สายปัญญา ในพระราชนิอุปถัมภ์	24	สตรีวัดระฆัง
5	โพธิสารพิทยากร	25	ชินโรสวิทยาลัย
6	ทวีธาภิเศก	26	สุวรรณารามวิทยาคม
7	สันติราษฎร์วิทยาลัย	27	วัดราชโอรส
8	มัธยมวัดสิงห์	28	รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
9	ปัญญาวารคุณ	29.	มัธยมวัดหนองแขม
10	จันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม	30.	วัดราชบพิธ
11	สามเสนวิทยาลัย	31.	วัดนวลนรดิศ
12	เทพศิรินทร์	32.	อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
13	สตรีวัดอัสสัมชัญ	33.	มัธยมวัดมกุฏกษัตริย์
14	โยธินบูรณะ	34.	ทีปังกรวิทยาพัฒน์ (ทวีวัฒนา)
15	สตรีวิทยา	35.	ไทรมิตรวิทยาลัย
16	ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์	36.	บางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจวนอุปถัมภ์”
17	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	37.	มัธยมวัดดุสิตาราม
18	ราชันนทาจารย์ สามเสนวิทยาลัย 2	38.	มัธยมวัดเบญจมบพิตร
19	มัธยมวัดนายโรง	39.	วัดน้อยนพคุณ
20	ศึกษานารี		

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2558

ตารางแสดงรายชื่อโรงเรียนทั่วไป จำนวน 28 โรงเรียน สังกัด สพม.1

รายชื่อโรงเรียนทั่วไป สังกัด สพม.1 มีจำนวน 28 โรงเรียน สังกัด สพม.1			
1	วัดราชาธิวาส	15	อูบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
2	วัดบวรนิเวศ	16	มหารณพาราม
3	วัดสังเวช	17	สวนอนันต์
4	วัดสระเกศ	18	พิทยาลงกรณ์พิทยาคม
5	ศิลาจารพิพัฒน์	19	ทวีธาภิเศก บางขุนเทียน
6	โยธินบูรณะ ๒ (สุวรรณสุทธาราม)	20	วัดรางบัว
7	มักกะสันพิทยา	21	ไชยฉิมพลีพิทยาคม
8	สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	22	แจรงร้อนวิทยา
9	วัดอินทาราม	23	วัดบวรมงคล
10	วัดประดู่ในทรงธรรม	24	วิมุตยารามพิทยากร
11	ทีปังกรวิทยาพัฒน์(วัดน้อยใน)ในพระ ราชูปถัมภ์	25	ราชวินิตบางแคปานขำ
12	มัธยมวัดดาวคอง	26	วัดพุทธบูชา
13	ฤทธิณรงค์รอน	27	นवलนครศิวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
14	ชนบุรีวรเทพีพลารักษ์	28	สวนกุหลาบวิทยาลัย ชนบุรี

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2558

โรงเรียนที่เข้ารับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1
จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย

ที่	โรงเรียน
1	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
2	โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ
3	โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามตารางของเครซีและมอร์แกน

ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

(ที่มา : Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan. 1970)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๒๖๔

๒๗ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบการทำวิทยานิพนธ์
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑

ด้วย นายวิษวะ ผลกอง นักศึกษาระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
 วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑” โดยมี
 รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงขออนุญาตให้นักศึกษาแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บ
 ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

วิษวะ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒ - ๙๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙

(นายวิษวะ ผลกอง โทร. ๐๙๓-๑๓๑-๘๑๐๗)

ที่ มธบ ๐๔๓๘(๓)/๐๒๖๗

๒๗ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒

ด้วย นายวิเศษ ผลทอง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรรังคิณบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรรังคิณบัณฑิต จึงขออนุญาตให้นักศึกษาแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน ข้อมูลที่ได้มาจะใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร. ๗

(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒ - ๕๕๕-๗๓๐๐ ต่อ ๖๔๘,๖๔๙
(นายวิเศษ ผลทอง โทร. ๐๙๓-๑๓๑-๘๑๐๗)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นายวิษวะ ผลทอง

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2556

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ

เทคโนโลยี

โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง

